

Приморске Новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАДСТОДНЕВНО

ГОДИНА ХП БРОЈ 234. 10. ЈУН 1983.

ЦИЈЕНА 4 ДИНАРА

Први сунцоборани на Словенској плажи

Браво и хвала!

Послије десетодневног на-
градног путовања по Црној
Гори, који им је додијелила
Белгијска телевизија на кви-
зу знања — најгледанијој е-
мисији која се приказује сва-
ког недељног поподнава у
њих, група од 160 туриста
из Белгије боравила је три
дана у хотелу „АС“ у Пере-
зића долу.

Одушељени природним
љепотама наше земље и го-
стопримством на које су на-
шили белгијски туристи су
при поласку изјавили за
наш лист:

— Не кајемо се што смо
за путовање одабрали Југо-
славију, посебно Црногорско
приморје, које нема премца
у Европи. Овом приликом,
ми, који први пут посећује-
мо вашу дивну земљу, ли-
чно смо се увјерили да није
истина оно што су нам многи
говорили — да су Југослове-
ни мрзовљни и хладни до-
маћини. Напротив, човјек
просто не зна што је овде
љепше — природни предје-
ли или људи. Такве топли-
не, срдочности и гостољуб-
ља висимо доживјели ни у јед-
ном другом туристичком
крају Европе. Одушељени
смо ноћима проведеним у ра-
јској долини — Перезића дол-
лу и дивном хотелу „АС“,
који располаже тако љубаз-
ним особљем. Такви доживја-
љаји се не заборављају —
рекле су нам колеге с белги-
јске телевизије, који су пра-
тили своје суграђане по Ју-
гославији. Иначе, о овом пут-
овању биће приказана двоји-

БРИГАДА „ВУКИЦА
МИТРОВИЋ — ШУ-
ЊА“ УЧЕСТВОВАЊЕ
НА СОРА „ПЛИТВИ-
ЦЕ '83“

Омладинска радна
бригада „Вуклица Ми-
тровић — Шуња“ ће
ове године, као и прет-
ходних пет, учествова-
ти на савезној омлади-
нској радној акцији.
Слиједећи раније опре-
дјељење својих члано-
ва да сваке године у-
чествују на акцији у
другој социјалистичкој
републици или покра-
јини, наша бригада ће
у августу учествовати
на СОРА „Плитвице
'83“, а радиће са још
250 младих на послови
ма пошумљавања и ње-
говања шума на подру-
чију Плитвиčких језе-
ра. Поред младих из
наше општине, у тре-
ћој смјени СОРА „Пли-
тивице '83“ учествовате
још бригаде из Кључа,
Бакова, Суботице, Ле-
бана и бригада дјеце
наших радника на при-
временом раду у ино-
странству.

Испит партијске зрелости

СЈЕКАТЕ ЛИ СЕ нека-
дашиња партијских се-
кретара? Угледни и на-
редни, људи „без длаке на
језику“. „Вукли“ су органи-
зацију, тражили смо помоћ
од њих и за личне ствари,
њихова ријеч била је пресу-
дна.

Били су ауторитативни.
Жртвовали су се за добро
свих, себе су, чак, и претје-
рано, занемаривали. Били су
бирани, јер су за заједницу
и заједничку ствар давали
више од других.

Сентиментални смо? Жа-
лимо за прошлост ћу?

Чињеница је — признали
је или не (а не знамо коме
то смета да признајамо) — кон-
статује се то и на највишим
форумима (што не значи да
не била истине ако то фо-
руми не би констатовали) да
су многи комунисти, а пос-
ебно секретари основних орга-
низација, изгубили на углед.

Где се дједоше они наши
секретари?

Нису ли у доста случајева
постали мирни и послушни,
растранги између личног и
заједничког, често и потпу-
но окренuti личном (заједни
чко се појави понекад, као
грижа савјести)?

Шта се то било с нама?

Зашто смо (јесмо ли?) из-
губили критеријуме, зашто
смо (јесмо ли?) дозволили и
плашијивим и осредњим, и
себичним и ћифтинским, да
нам носе барјак, а да га не
носе, да буду секретари а
да нису комунисти, најнапре-
дији, најхрабрији, најпаме-
тнији?

Зар се нисмо одрекли цр-
веног барјака, ако смо га та-
ким дали?

Шта нас је пријечило да
таквима кажемо: — Ти ниси
за секретара!

Објективни разлоги?! Би-
ли смо одсутни када се је
бирао, „иначе би му рекли
своје“? Или смо, можда, би-
ли промусли (грло нас је бо-
љело), па нисмо могли да му

саспремо истину у лице!?

Или, можда, како то рече
кандидат за првог опортуни-
сту Будве (ако се исти буде
икад бирао) наш начин изра-
жавања нијеово висок,

по смо ћутали?

А можда га је баш дире-
ктор предложио?

И? Ништа. Хтјели смо да
и даље осталемо у добрым
односима и с директором и с
(будућим) секретаром.

(И остали смо).

Али (каже нам подсјест)
комуниста не може са свима
бити добро, он не може, ка-
ко то овде кажу, „свугледе-
бити дома“.

Тачно. Но, шта ми треба
сад да се замјерам (и угроз-
авам своје интересе), да
сам у сталној напетости, кад
могу да радим и живим мир-
но и складно (подсјест ће:
— Ти си ћифта!), без трза-
вица, са свима добро.

Живот је дијалектичан:

Тко би гори сад је доли,
а тко доли, гор спеље.
Вријеме је да ћифте и
неугледни сиђу долje.

Вријеме је да баук опор-
тунизма уступи мјесто кому-
низму.

Вријеме је да преломимо.

И зато ће наредни избори
да покажу колико смо спре-
мни и способни да потиснемо
и превладамо наше сите и-
нтересе и стражове, наш опор-
тунизам, колико смо јаки
и свесни да смо ми по-
сиоци болег и напреднијег,
колико смо авангардни. (Да-
ниште заборавили шта значи
та ријеч?).

Организације ће, након из-
бора, имати секретаре ка-
кве заслужују.

Знаћемо, крајем јула, је-
смо ли положили испиг ко-
мunistичке (партијске) зре-
лости.

А комунисти смо! Зар не!?

Велибор ЗОЛАК

Кад се хоће, све се може: нови трг испред Административног центра

почасовна емисија на белгиј-
ској телевизији.

Одмах послије слетања на
Бриселски аеродром, у ХТП
„Монтенегротурист“, на име
Брана Павличића као дома-
ћина ове групе гостију, при-
стигао је телекс од предста-
вника Туристичког савеза
Југославије Данице Момчи-
ловић, у коме се дословно ка-
же: Браво и хвала на изва-
нредној организацији и сре-
дочном пријему групе бел-
гиске телевизије! По повра-
тку, група је пола сата на
аеродрому у Бриселу пјева-
ла пјесму „Југославијо“ да
се цијела зграда орила. Нај-
искреније су нас увјеравали
да до сада нису реализовали
боље и успјешније путовање
и да је Југославија добила
(поред ТВ репортаже на бел-
гиској телевизији) и 160 гла-
сника — пропагатора југо-
словенског туризма, чији ква-
литет заслужује да се о њему
зна више у свимјету. На-
дајмо се да ће бити убудуће
све више овакво задовољних
гласника! — додаје у телек-
су представница Туристич-
ког савеза Југославије.

Владимир СТАНИШИЋ

ИЗ РАДА САВЕЗА КОМУНИСТА

Задаци у изборима за секретаре и секретаријате

Општински комитет Савеза комуниста, на сједници од 25. маја, заједно са секретарима основних организација, разматрао је и утврдио задатке у изборима за секретаре и секретаријате основних организација и Активиста комуниста радника непосредних производња, утврдис програм предизборне и изборне активности, усвојио одлуку о одржавању избора, критеријуме за предлагање и избор чланова руководства ООСК, број, састав и начин избора чланова Активиста комуниста радника и подсјет-

АКТИВ КОМУНИСТА РАДНИКА НЕПОСРЕДНИХ ПРОИЗВОДЊА

По једног члана Активиста комуниста радника при Општинском комитету (укупно 25 чланова) бирају основне организације СК у „Авали“, „Могрену“, „Јадрану“, ПТТ саобраћају, „Тополи“ — индустриској пекари, „Новоградњи“, „Комуналним службама“, „Зеленилу“, „Водоводу“, „Монтенегројеспресу“, „Це нтропрому“, „Монтенегро-прокомерцу“, „Хибексу“, „Јадранском сајму“, РО у оснивању „Словенска плажа“, Електродистрибуцији, „Парку“, „Београду“, „Хотелима“ Бечичка плажа, ТН „Праха“, „Хотелима Свети Стефан“, РО „4. јул“, „Паласу“, „Петровцу“ и „Техничким гасовима“.

Члан Активиста мора бити радник из непосредне производње.

ник о обавезама у предизборној активности.

Избор за секретаријате и секретаре не треба схватити као питање одређене организационе процедуре или персоналних промјена, већ као прилику да се оцјени где смо застали, чиме смо незадовољни и који су нам наредни задаци и правди акије. Како је то истакнуто у уводном излагању секретара Предсједништва Влада Дулетића циљ нам је да у предстојећим изборима критички размотримо активност сваке основне организације и радњивих чланова. Избори су прилика да покажемо колико смо способни и спремни да одговорније мијењамо друштвену праксу и чинимо одлучне пророде напријед.

У досадашњем раду Савеза комуниста није ни изблиза искористио дјеловање у појединачним, мјесним конфедерацијама, секцијама и другим облицима организовања Социјалистичког савеза, затим у Синдикату, Савезу социјалистичке омладине, дру-

штвеним организацијама и удружењима грађана, самоуправним органима, делегацијама и склопима друштвено-политичких, мјесних и самоуправних интересних заједница. Избори су прилика да се и ту учини радикални заокрет, како би Савез комуниста постао чинилац формирања и развијања социјалистичке свијести радних маса, које непосредно учествују у процесу одлучивања, дејствујући у складу с материјалистичким, културним и друштвеним интересима. Расправе о овим питањима треба да буду усмјерене на унапређење дјеловања организација и њивог чланства тамо где се непосредно одвија самоуправна и политичка активност маса. Овакав метод рада представља брану против бирократизације Савеза комуниста и његовог одвајања од радничке класе и друштвене базе, против могућности да узурпира политичку власт и одлучивање.

У склопу напора на даљо изградњи политичког система неопходно је — наглашио је даље Дулетић — свестрано сагледати и критички размотрити стање у области јавног информисања и комуницирања. Ту се сусрећемо с једностраним, непрвјереним и нетачним извештавањем, занемаривањем општих друштвених интереса и подлегањем сенционализму. А Савез комуниста се таквим појавама мора стално супротстављати, одлучно се борећи против свих деформација и злоупотреба слободне социјалистичке штампе.

Говорећи о идејно-политичкој, акционој и кадровској способности, Дулетић је упозорио да су поједине основне организације још увијек несамосталне у односу на пословне и друге органе, да толеришу бирократске и технократске појаве и тенденције, запостављајући мишљења и расположења радника. Стога је битка за саомуницијативну, активну и борбenu основну организацију прворазредни задатак у остваривању улоге Савеза комуниста и искоријењивању из његових редова опортунизма, фамилијарности и незамјерања.

Отварајући расправу о непосредним задацима и изборним документима, предсједник Комитета Урош Зеновић је нагласио да је Савез комуниста увијек приликом избора постављао себи задатак да изабере најактивније и најспособније чланове. Ипак, у свакој прилици, нисмо били до краја досљедни — било је случајева да се нагађамо ко ће бити секретар, скоро по оној наредној: бриго моја, прећи на другога! Нису се увијек поштовали критеријуми и принципи, и то због тога што је била откупљена оштрица наше активности у бази.

Не треба очекивати — нагласио је Зеновић — да ће Општински комитет давати рецепте ко ће бити секретар, а ко чланови секретаријата, али ће се трудити да се критеријуми поштују.

Узимајући учешће у расправи, Урош Ђурашевић се осврнуо на питање рада основних организација. — Члан сам радне групе ОК СК за праћење и усмјеравање активности у ООСК — рекао је он — али сам за ових шест мјесец добио света један позив за састанак! Шта то значи? Или: да састанци нису одржавани, или да ме секретари нису обавјештавали о њима, што, једно и друго, значи да секретари нису извршавали своје обавезе. Морамо анализирати и како остварујемо задатке и закључке. Ако вреднујемо наш рад према броју одлука и закључака, можемо бити задовољни, али ако погледамо како и колико се они остварују не вјерујем да ћemo моћи бити презадовољни.

Одговарајући Ђурашевићу Урош Зеновић је истакао да су састанци основних организација углавном редовно одржавани, што се види према записницима, али су чланови радних група о датуму одржавања састанка често обавјештавани дан прије или тек истог дана када је састанак заказан, што је, због других обавеза, онемогућавало њихово присуство.

Секретар ООСК Ђуљарица Јово Милутиновић је рекао да се рад у основним организацијама свodi на секретаре, а понегде, у бОљим организацијама, и на чланове секретаријата. — Када бисмо у некој организацији поставили питање ко жели да буде секретар, не вјерујем да би се икојавио, и то мора да наће забрину.

В. ЗОЛАК

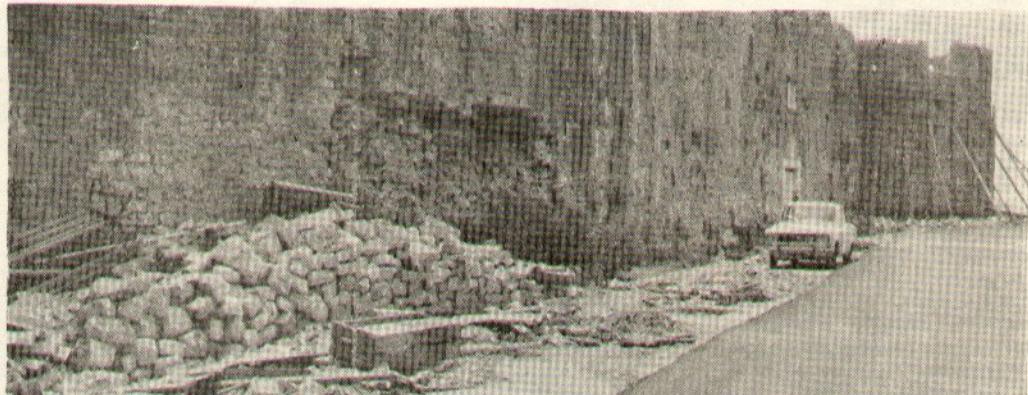
Признања у омладинској организацији

Поводом 25. маја — Дана младости Предсједништво Општинске конференције ССО додијелило је признања појединачним и организацијама. Плакету „25. мај“ добили су Општински савјет за васпитање и бригу о дјеци, Основна организација Савеза социјалистичке омладине ООУР „Јадран“ и Заједница Јокић.

Похвалницом су награђени: Мирјана Јелушић, Далибор Петровић, Миливоје Прибилић, Марко Кнежевић, Виолета Митровић, Илија-Мишић Орловић, Ксенија Медић, Данка Франчићевић, Нада Маровић, Рајка Краповић, Јакша Ракнатовић и Ранко Вукотић.

Захвалнице су додијељене: Мјесној конференцији ССРН Будва I, Хотелу „Медитеран“ — Бечичи, Радној организацији у оснивању „Словенска плажа“, ГРО „Ратко Митровић“ војној јединици у Режевићима, Александру Чобренићу, Злати Вуковић, Милораду Драговићу, Крсту Арменку, Иву Шољаги, Зорану Драговићу, Мирку Ивановићу, Славку Јовановићу и Воју Самарџићу.

НЕ ТАКО...

Поглед на бедеме Старог града: да није овог камена и шута, туристи би помислили да се на обнови Старог града ништа не ради. И — имали би право

...НЕГО ОВАКО

Многи стамбени објекти на нашој ривијери могли би бити закићени цвијећем

Приморске новине

Лист ССРН општине Будва. Уређује: Редакциони колегијум. Главни и одговорни уредник: Владимир Станишић. Издавач: Културни центар Будва. Адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва телефон: 41-194 — Број жијро-рачуна 20710-603-1809 код СДК Будва — Штампа: Издавачко-штампарска радна организација „Обод“ — Цетиње — Претплата: годишња 120 дин.; за иностранство 500 дин. — Рукописи се не враћају

ИСКРИЦЕ

★ НИГДJE СЕ у свијету више, колико код нас (у првом) не конфериши!

*

★ ЦИЈЕЛОГ ЖИВОТА држи лекције, из неког форума или секције.

*

★ НЕКА ИМ ЈЕ просто: Мргуду су повећали плату за десет посто!

*

★ МНОГО, много више него лаче, стандард му је пао на танке граве.

*

★ ЗА ПЛАЋАЊЕ оволових износа за увезену струју, сви се луте, а неки и гласно псују.

*

★ АЛИ ЂЕ потрошаче да одеру: цијене превршиле сваку мјесецу!

М. ПАЈКОВИЋ

СЛЕДНИЦА ОПШТИНСКОГ ОДБОРА СУБНОР

У плану три публикације о револуционарном покрету и НОБ у нашој општини

На сједници Општинског одбора Савеза удружења бораца народно-ослободилачког покрета, одржаној 17. маја, поднесен је извештај о раду предсједништва ове организације за протеклу годину. За предсједника Општинског одбора за сљедећи мандатни период поново је изабран Елајко Станишић. Усвојене су идејно-политичке основе за израду публикације о револуционарном покрету и народно-ослободилачкој борби у нашој општини и доњијета одлука о именовању органа за израду публикацији — гласног одбора, извршног одбора и три редакције.

Иницијатива за издавање спомен-књиге палих бораца покренута је прије десетак година и рад на њој налази се у завршној фази. Не што касније дошло се на идеју да би било потребно издати ширу публикацију у којој би се исказали постак, развој и укупне ариједности револуционарног покрета и народно-ослободилачке борбе у нашој општини, као и презентирали и објективно оценијени најзначајнији догађаји, личности и њихова улога у овом периоду.

Публикацију ће чинити три књиге: спомен-књига палих бораца, зборник сјећања и приказ развоја револуционарног покрета и НОБ. У оквиру тих публикација објављује се и избор документа, фотографија и другог материјала везаног за револуционарни покрет и народно-ослободилачку борбу. Најистакнутије место у публикацији треба да има развој и допринос овог краја народно-ослободилачком рату и револуцији с акцентом на ширину и богатство револуционарне праксе (почев од формирања првих ћелија КПЈ, револуционарне активности, Петровачке комуне, рада Партије и СКОЈ-а у предратном периоду, припрема за устанак, учешће у разним јединицама НОВ и у позадини). У оквиру публикације одговарајуће место имаће културно-историјски развој овог краја.

Спомен књига, уз приговор, треба да обради ликове бораца палих за слободу од 1941. до 1945. заједнички с 15. мајем (погинули, умрли, стријељани и жртве рата).

Кроз сјећања и казивања учесника рата и предратног револуционарног покрета на

пригодан начин ће се пружити подаци о најважнијим догађајима, и то не само на свом подручју, већ на свим теренима када су се кретали борци овог краја и где су били изложени страдањима по логорима и затворима у земљи и иностранству.

Трећа књига, посвећена развоју револуционарног покрета и народно-ослободилачке борбе у нашој општини, представљаје синтезу укупних извештаја са свим обиљежјима и квалитетима револуционарног покрета од његовог почетка до данас, с посебним освртом на период од 1919. до 1945. године. Ово треба да буде анализа услова настанка и развоја КПЈ и СКОЈ-а у нашем крају, развоја револуционарног покрета у општини, али и активности дјеловања и активности у предратном периоду, са освртом на настанак и рад Петровачке комуне, при преме за устанак 1941. и развоја покрета у току НОР и послеје рата. Ове публикације представљају својеврstan допринос његовању револуционарних традиција, јер ће оне постати значајна лектира за образовање и васпитање младих генерација у вриједностима наше прошlosti.

Координатор и носилац рада на публикацијама биће Општински одбор СУБНОР. Самоуправним споразумом утврђено је да конструкција финансирања. Оријентациони рок за објављивање треба да буде: прва књига — до краја ове, а друга и трећа књига до краја 1985. године.

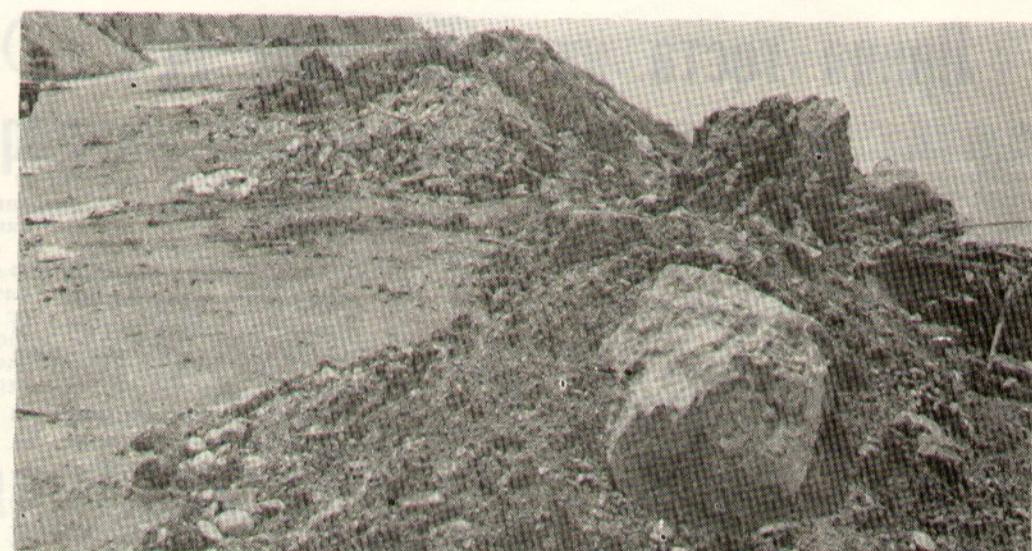
В. СТАНИШИЋ

ИСТИЧЕМО

У размаку од неколико дана крајем маја створени су хотели „Авала“ и „Могрен“ у Будви и „Палас“ у Петровцу, за које је архитектонско-урбанистичка решења урадио архитекта Владо Пламенац. Његово решење хотелског комплекса „Авала“ — „Могрен“ на спомен-ословенском конкурсу награђено је првом наградом, а за решење хотела „Олива“ у Петровцу он је својевремено добио Плакету „Борбе“, као изузетно признање у домену Раде Брајовић, предсједник Извршног вијећа архитектуре. По јеја Прве Горе, и архитекта Владо Пламенац

у Бечићима. Сада ради идејно урбанистично-архитектонско решење за реконструкцију и проширење тог објекта.

Отварање три хотела истог аутора „у једном дану“

Постоје двије верзије о депонији смећа код Жуте греде: поново је стварају они који је чисте да би дошли до нове накнаде или то чине пудисти да би се сакрили од погледа магистрале. Која је верзија комуналне инспекције?

Бечићка плажа најпосјећенија

Плажу у Бечићима од једног до другог краја пре крили су купачи. Њен пjeшчани телик захват 78 хиљада квадратних метара и на њему може истовремено да стане тринаест хиљада купача. Одушевљава их разнобојност пjeшчаних зрања чија гранулација износи од један до десет милиметара, као и поднебље с типичном медитеранском климом — с прољећним температурама од 14, летњим од 23,1, јесењим од 16,9 и зимским од 8,3 Целзијусових степени. Период када температура морске воде износи 18 степени на њој траје од 10. маја до 8. новембра, а период топлоте ваздуха изнад 18 степени 141 дан, а за 35 дана у години већи је него на Азурној обали.

У заљевини Бечићке плаže налази се више угостиштвеничких објеката и туристичких насеља типа одмаралишта, а само у хотелском комплексу има 2.400 кревета у објектима високе „Б“ категорије. Овај амбијент удопуњавају прибални насеља с типично приморском архитектуром — Рафаиловићи, Бечићи и Борети, а посљедњих година у заљевини плаже саграђено је преко стотину стамбених зграда опремљених за издавање туристима. У њима и ауто камповима у Бечићима одједанпут може да борави преко осам хиљада туриста и тако Бечићи од недавно представљају својеврstan туристички град.

За посетиоце Будванске ривијере посебно је

Д. Н.

Пројектант рекордер

рекао нам је он — радио сам пуних пет година и поприли чно ме је „истроши“. Сада сам необично задовољан грађевином у целини, па слушајућем шта ће гости о њој рећи. „Палас“ у Петровцу ми је, на неки начин, дражи, мажда због тога што је архитектонски другачији, мада су концепти пројектовања у једном и другом случају исти. Разлике, ако их уопште има, могу да проистекну из чињенице што је разрада пројекта „Авале“ обављана у Љубљани, а „Палас“ у Титограду, а то је зато што се ето, и архитектура различита сквата и примјењује у пракси.

У току изградње комплекса „Авала — Могрен“, као и сада доста се говори о пространом тргу између два хотела, као и о „судбини“ старије зграде „Авале“. Аутор пројекта на ту тему ради даје објашњења и наглашава да је тако поступио, јер „Авалу“ сматра саставним дијелом Старог града, а трг као приступ њему. За стару хотелску зграду каже да је није оставио ни из каквих симболичних разлога, већ да ју је задржао као везу у композиционом смислу између старе Будве и новог хо-

тела, а наглашава да она у монументалности није ништа изгубила иако је „скраћена“ за два и по спрата и да сада представља капију модерне Будве. Тераса и ресторани старог хотела постали су својеврstan видиковац за посјете Будве и они их „уводе“ у Стари град, на море и на острвце св. Никола. Сматра да је некадашњи ресторани постао простор на коме је могуће одржавати најразните већније концерте, а подсећа да су на тераси, чак, задржана сва степеништа и да дјелимично реконструкцијама она није ништа изгубила.

Због недостатка средстава, комплекс „Авала-Могрен“ још није завршен — недостаје прилаз тргу, затим улица између „Могрена“ и зграде Банке, као и хотелски апартаменти уз „Могрен“ — на место такозване „жуте зграде“.

На потезу од Јаза до Буљарице треба градити објекте као што је „Словенска плажа“ — то ће бити нешто најбоље на Јадрану и без премда у архитектонском и функционалном смислу, поготову што се концепт изградње спроводи на најбољем могућем нивоу. „Словенска плажа“ је поимјер како убудуће треба градити угоститељске објекте — рекао је на крају Владо Пламенац.

Д. Н.

ТРАЖИМ У БУДВИ ИЛИ БЕЧИЋИМА ТРОСОБАН СТАН ЗА СТАНОВАЊЕ

ПОНУДЕ СЛАТИ НА КУЛТУРНИ ПЕНТАФ — БУДВА ЗА РЕДАКЦИЈУ „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

Прича госта из собе број 14

КАД ЈЕ САСТАВЉЕН СПИСАК званица за свечано отварање хотелског комплекса „Авале“, као и увијек у тим приликама било је дилема, недоумица, предтрајања и дописивања. Много је људи које треба позвати, опет било би јако негодују заборавити пријатеље. Међутим, једно име је уписано одмах: Ристо Папестијевић. Читаоцу то на први поглед ништа не значи. Међутим, чика Ристо је, то многи наши суграђани не знају, толико везан за Будву, посебно за „Авалу“ да то заслужује новинску причу.

Упознали смо га на једном од бројних тераса нове „Авале“ овог маја. Просијед је, витак и необично живажан за своје 73 године. То је у једној реченици портрет пензионисаног кројача из Београда који се уврелико осјећа и Будванином. А за то има и пуно разлога — Ристо од 1948. године долази сваког јесења за „Авалу“.

— Био сам заиста пријатељ изненађен када ми је за првомајске празнике стигао телеграм из Будве: „Ристо, долази, отварамо „Авалу“ — стајајо је у њему. У потпису: Пријатељ из „Авале“. Поклоњио сам од радости. Био је то крај мојим сумњама да ћу у „Авали“, као и толико године раније, опет проводити дане. Сјео сам у авион и стигао на отварање — прича чика Риста.

ЗАПИСАНО У ПЕТРОВЦУ

Залубљени у Црну Гору

У ПЕТРОВЦУ СМО СЕ УПОЗНАЛИ с власником њемачке туристичке агенције „Хетцел“ из Штутгарта и његовом супругом, који су били гости ОУР „Палас“. Међутим, разлог нашем писању није само што је у питању један тако цијени гост, већ што је господин Курт Хетцел с особитом љубављу и дивљењем причао о Црној Гори, посебно о Црногорском приморју и његовим драгуљима — Светом Стефану, Буји и Петровцу.

Много смо путовали по свијету — рекли су нам они — видјели многа туристичка мјеста и обале, али овакве природне љепоте нисмо никад срели. Црногорску обалу можемо једино упоредити с италијанском ривијером и Азурном обалом, које су, додуше, уређеније, али по природном љепотама сигурно предњаче плаже Црногорског приморја. Када год стижеће у Црну Гору, у било које доба године, она вам пружа посебан доживљај. Толико је овдје контраста на малом простору — од чистог мора, које запљускује изузетно лијепе пјешчане плаже, до пјалана у залеђу, које су вам, такорећи, на дохвату руке. Мами ово подручје нео-

Брачни пар Хетцел са нашом сарадницом у средини

бјашњивом топлином и миром који је толико потребан цивилизованим човјеку. Мами гостопримством и ширином људи овог краја.

Црну Гору су упознали 1960. године, када су љетовали у Светом Стефану, који је, по ријечима господина Хетцела, „хотел без премира“. Тада су упознали Петровац и Будву који су им се, такође, допали. Када су чули за земљотрес, нису могли да вјерију да је овај крај толико страдао. Међутим, радију се што су видјели да је дosta тога изграђено и што се трагови те стихије уочавају само још у старим градовима — Будви, Котору и Улцињу.

Пријатељи из „Авале“ нију свом старом госту и пријатељу дали да се одмах врати. Гост, а нарочито када је драг као Ристо, мора остати код пријатеља. Тако је и било: Ристо се непланирано дејствак дана задржао у „Авали“.

У Будву је први пут стигао 1948. године. Смјестио се у тадашњем хотелу „Будва“, који се налазио уз стари „Могрен“. Заволио је плаже Могрен и Словенску. Стари град, људе. Идуће године био је гост „Авале“ у коју је стизао сваког августа до оног кобле 1979. године. Увијек се знало да у августу соба број 14, има госта из Београда. Макар било хиљаду интервенција да се она изда другом странцу на пример, угледном привреднику, политичару или глумцу, кључеве је добијао само Ристо Папестијевић. Заволио је он људе из „Авале“ и они, дакако, њега.

— Увијек се знало где је његов сто. Био је више од госта. Он нам је пријатељ, прије свега драги пријатељ без којег не можемо замислити љето — прича Бранко Приболовић, помоћник управника „Авале“.

Ристо је долазио и послије земљотреса. Да би био што ближе „Авали“, смјештај је тражио у вилама овог хотела.

— Туговао сам све то вријеме, бацајући чежњиве погледе на обалу и „Авалу“ коју су скраћивали. Гледајући дунђере око ње, питао сам се: како ће све то изгледати када се изгради? Које ли бити „Авале“? Коју ли доживјети да опет будем у соби 14? И, ево, поново сам у „Авали“. То је сада друкчије здање, лијепо и атрактивно. Моји домаћини су ме водили у сваки кутак и, збиља, морам рећи ово је чудо. Изузетне замисли архитекта Пла менца, вриједни неимари су вјерно преијели у мермер, месинг, бакар... Сада је ту много више соба него раније, биће и гостију. Међутим, више неће моći да одмараш у соби 14. Једноставно, зато што такве нема. Почекло се некако од већих бројева.

Гост Ристо Папестијевић и директор „Авале“ Лука Рафаиловић

Изгледа да једна његова жеља неће бити испуњена. Кључ од собе 14 из старе „Авале“ добио је на поклон и чува га као реликвију. Међутим, више неће моći да одмараш у соби 14. Једноставно, зато што такве нема. Почекло се некако од већих бројева.

— Ово је била ванредна појсјета. Међутим, сто ме у „Авали“ првог августа. Тај мјесец ћу провести, као и увијек, у Будви. Већ сам резервисао собу 114, рекао нам је на крају чика Риста.

С. ГРЕГОВИЋ

ТУРИСТИЧКЕ НОВОСТИ

Богат програм излета

Посјетиоцима љетовали шта од Тивта до Аде на Бојани овог љета нуди се богат програм излета у организацији „Монтенегроекспреса“. Гости хотела, зависно од тога у којем мјесту бораве, могу да посете Ловћен, Цетиње, Дубровник и мјеста дуж Бококоторског залива, Свети Стефан, Будву и Улцињ, као и мјеста и природне љепоте у унутрашњости Црне Горе — почев од кањона Мораче и Биградског језера до Жабљака и Дурмитора.

Нуде им се и атрактивни излети и шетње бродовима уз обалу Црногорског приморја и по Скадарском језеру, на којима се сервирају рибљи оброци, а излетнике забављају музички састави.

„ВАЗДУШНИ МОСТ“ ИЗМЕЂУ СЛОВЕНИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ

У организацији представништва љубљанског „Компаса“ од 4. јуна успостављен је „ваздушни мост“ између Словеније и љетовалишта на Будванској ривијери. Два пута недјељно у јуну, а потом у септември и октобру, са аеродрома Брник код Љубљане до Тилипа слијетаће чартер авиони с туристима из Словеније, који ће одсиједати у хотелу „Маестрал“ у Светом Стефану. Гости из Словеније ће у Светом Стефану боравити три и седам дана, а у међувремену посјећивати Ловћен, Цетиње и канон Мораче. За њих ће се приређивати излети бродовима до плаже Дробниција и до острва св. Никола, где ће се сејерирати рибљи специјалисти и приређивати културно-забавни програми.

Д. Н

Нада МИТРОВИЋ

СКУПШТИНСКА ХРОНИКА

Шта су све и како радила општина одјељења и службе

На сједници сва три вијећа Скупштине општине Будва, која је одржана 17. маја, поред осталог, поднijети су извјештаји о раду Одјељења за општу управу и друштвене службе, Управе друштвених прихода, Одјељења унутрашњих послова, Управе за катастар и геодетске послове, Службе друштвеног књиговодства, Одјељења за привреду и финансије и Комисије за прошјену некретнице и права. У овом броју објављујемо краће изводе из извјештаја о раду Одјељења за општу управу и друштvene службе.

Управа друштвених прихода у 1982. години

ОПШТИНСКА УПРАВА ДРУШТВЕНИХ ПРИХОДА врши послове који су јој стављени у надлежност законима: о порезима грађана, о порезу на промет производа и услуга, о порезу непокретности и права, о административним таксама, о комуналним таксама, о порезу на средства заједничке потрошње, о организма управе друштвених прихода, о мјесном самодоприносу, затим прописима и одлукама Скупштине донесеним на основу ових закона.

Општинска управа друштвених прихода је према сроцима послова и задатака организационо подијељена на Одјек за разрез пореза, Одјек пореског књиговодства и рачуноводства и Одјек за опште послове и наплату пореза. У свом саставу има инспекцију прихода.

ОДЈЕК ЗА РАЗРЕЗ ПОРЕЗА

У 1982. години за 40 обvezника, који су баве уоститељском дјелатношћу, донијета су рјешења о утврђивању пореза за 1981. годину, и то за тројицу у скраћеном испитном поступку, тј. прихваћене су пословне књиге и пореска пријава, а за 37 обveznika донијета су рјешења за утврђивање пореза у посебном испитном поступку, јер овим обveznicima нису прихваћене пословне књиге и пореска пријаве, из разлога што су у њима нетачно исказани укупан приход и трошкови.

Карактеристично је да су сви обveznici — њих четрдесет — исказали за 1981. годину укупан доходак од 5.891.190,15 динара, а у поступку је утврђено да су они остварили лични доходак од 12.974.440,00 динара. Порези и доприноси из личног дохотка износе 8.329.721,40 динара. Овим обveznicima утврђен је мјесни самодопринос у износу од 207.662,30 динара и посебни порез на промет алкохолних и безалкохолних пића у износу од 1.002.393,70 динара. Тако укупно утврђени порези и доприноси износе 9.539.777,40 динара!

У извјештајном периоду пројављени су подаци из пореских пријава за шесторицу обveznika, који су исказали доходак од 859.663,10 динара. На овај лични доходак утврђен је порез и допринос у износу од 495.452,15 динара. Замијењена су рјешења којима је утврђен доходак од 1.833.765,35, а порез и доприноси из личног дохотка у износу од 1.140.385,60 динара. Овим обveznicima утврђен је већи доходак за

974.102,25, а порези и доприноси за 644.932,75 динара.

Донијето је једно рјешење о утврђивању пореза на добит и пореза на промет страним држављанима, који ма је утврђен порез у износу од 1.008.000,00, и два рјешења о утврђивању пореза на промет услуга за пријављавање посебних игара на срећу у износу од 220.000,00 динара. Донијето је и 49 рјешења о утврђивању аконтације пореза и доприноса за 1982. годину.

ПРЕКО 50 РЈЕШЕЊА О ОДВАЦИВАЊУ ПОСЛОВНИХ КЊИГА

Разрез пореза од самосталног обављања дјелатности према стварном личном дохотку обухвата аутопревознике, филигране, грађевинаре, продавце сувенира, стаклоресца, водопривредитеље, машинбраваре, електричаре, сластичаре, адвокате, превознике чамцем — укупно 58 лица. Код ових обveznika, који се опорезују према стварном личном дохотку, опоре зивање се врши на годину дана унапријед, води се управни поступак, утврђује тачност података у пореској пријави и пословним књигама с подацима којима распољаже служба.

У случајевима да су по даци нетачни, доносе се рјешења о одбацивању пословних књига (у 1982. години донијето је 56 рјешења о одбацивању пословних књига!) и утврђује се порез у посебном испитном поступку, на основу употребења са прсјечним једногодишњим бруто личним дохотком радника исте струке и исте квалификације у организацијама у друштвеним радом.

Пореских обveznika по основу обављања пољопри-

вредне дјелатности било је 597 у укупан разрез пореза и доприноса износи 410.356,00 динара. Обveznici којима је катастарски приход био испод 1.000,00 динара били су ослобођени плаћања пореза и доприноса.

Разрез пореза на промет непокретности у теку 1982. године вршен је купопродајним уговорима, судским пресудама и даровним уговорима, уколико није било упитању првих наставних реда. Овјено је 135 купопродајних уговора по којима је наплаћен порез у износу од 12.853.700,00 динара, судских пресуда 38 по којима је наплаћен порез у износу од 3.484.903,00 динара, судских пресуда по основу одржана 44 и 62 даровна уговора.

СКЛОПЉЕНО ПРЕКО 430 УГОВОРА ЗА КУПОВИНУ МОТОРНИХ ВОЗИЛА

Извршен је разрез пореза на комуналне таксе на фирму у износу од 149.800,00 динара и донијето је 133 рјешења таксеним обveznicima за плаћање таксе за истакнуте фирме и то: 97 рјешења при ватним угоститељима и самосталним занатлијама, којима је разрезан порез у износу од 10.320,00 динара, и 36 рјешења привредним организацијама, којима је разрезан порез у износу од 151.000,00 динара. Издано је 2.155 пореских ујеђења.

У прошлјој години поднijете су 22 пријаве за опорезивање укупног прихода грађана који су остварили чист приход већи од 298.800,00 динара. Приликом разматрања и обрачунавања по свакој пријави овај орган је утврдио да седам грађана подлеже опорезивању и након тога донијето је пет рјешења о задужењу пореза у износу од 30.407,10 динара, а два рјешења су у теку доношења.

На основу пријава и уговора о подстаниарском односу за 1981. годину извршен је комплетан обрачун разреза пореза 174 обveznika и утврђен приход од 36.379.760 и мјесни самодопринос у износу од 13.786.740 динара. За 1980. годину извршен је обрачун разреза пореза за 117 обveznika у укупном износу од 139.667,20 динара, а за шест обveznika из 1978. и 1979. године у укупном износу од 5.212,00 динара.

Скупље код приватника

Цијене у приватним угоститељским објектима на подручју Будве, Цетиња, Котора, Херцег-Новог и Тивта толико су повећане да су не ријетко веће него у хотелима! Тако су локали које држе приватници у овим комуналним постали најскупљи у Црној Гори.

Око повећања цијене дигло се доста прашине. Љути су грађани, али и приватници, власници угоститељских радњи, који истичу да су приморани да то ураде.

— Хтјели смо на овај начин да донекле заштитимо друштвени сектор. За све

приватне угоститељске објекте одредили смо исте цијене хране, док се цијене питају мало разликују. Те цијене одговарају онима у друштвеним објектима треће категорије, рекао нам је Марко Ивановић, секретар Међупрштинске заједнице за цијене.

Хотели су сада јефтинији него кафана. Сок у „Могрену“ стаје 40, а у приватним кафанама 45 динара. Слично је и с другим пићима, па и храном. Као што је до тога дошло с обзиром да је добар број тих приватних кафана неузељан, са оскудним намјештајем, лошим по-

вредне дјелатности било је 597 у укупан разрез пореза и доприноса износи 410.356,00 динара. Обveznici којима је катастарски приход био испод 1.000,00 динара били су ослобођени плаћања пореза и доприноса.

На основу овјерених рачуна и уговора о закупу имовине (пословни простор, инвентар и кухиње) из 1980. године извршен је разрез по резу на приход од имовине и донијето 31 рјешење по којима је утврђен приход од 397.156,10 динара. Овјерено је 187 пословних књига за 45 обveznika и издато 41 ујеђење о јемству.

Обрачунат је порез и овјерено 185 рачуна који се односе на новокупљена моторна возила и 249 купопродајних уговора за половна моторна возила. Укупно по овом основу разрезан је порез у износу од 6.036.172,05 и то општински 905.742,65 динара, републички 865.569,05 и савезни 4.264.860,35 динара.

РАЗРЕЗ ПОРЕЗА НА ЗГРАДЕ И СТАНОВЕ

Разрез пореза у паушалном износу извршен је за 44 обveznika и укупно задужење износи 790.051,45 динара, које се односи за 1981. годину.

У 1982. години разрез по реза на зграде — станове није вршен због недостатка записника о њиховој стварној вриједности који је требало да достави Комитет за урбанизам и комунално-стамбене послове, већ су доношена рјешења о аконтацији пореза према рјешењима за 1981. годину. У протеклој години до нијето је укупно 549 рјешења о аконтацији на укупно 943.864,15 динара. За зграде и станове који се користе за одмор и опоравак донијето је 375 рјешења о аконтацији у укупном износу од 751.407,05 динара и 164 рјешења — за зграде и станове који се користе за стални боравак — у укупном износу од 172.789,40 динара.

Послове и задатке референта за разрез пореза на приход од издавања лежаја у теку туристичке сезоне обављала су два радника поред референта за разрез пореза због повећања обима посла на овјеравању рачуна. У 1982. години по овом основу грађани су остварили бруто приход од 129.735.774,20 динара на који је разрезан порез од 13.622.757,35 и мјесни самодопринос у износу од 5.789.421,90 динара. У 1982. години било је 1609 домаћинстава која су се бавила издањем кревета туризама.

У Одјеку пореског књиговодства и рачуноводства у

1982. години израђени су: финансијски план за 1983. годину, завршни рачун радне заједнице и органа за 1982. годину, завршни рачун за 1981. годину, статистички извјештај о личним дохочима радника у 1982. години, а обављани су и многи други по слови.

ИЗВЈЕГАВАЊЕ ПРИЈАВЉИВАЊА ГОСТИЈУ

У 1982. години поднесено је 174 захтјева за покретање прекрајног поступка, од којих су за 120 изречене новчане канзе, у седам касног укором, а у 27 случајева обустављен је поступак. Укупно изречене казне износе 581.900,00 динара. Пријаве су подношene због непријављивања или неевидентирања гостију у законском року, односно због издавања више од 20 кревета.

Референт за наплату пореза доније 311 рјешења о одређивању принудне наплате пореза и доприноса у укупном износу од 9.490.077,80 динара и то: 111 рјешења о одређивању принудне наплате судских такса од грађанских лица у укупном износу 113.156,85 динара, 59 забрана наличне дохотке и пензије у укупном износу од 191.094,60 динара, 69 забрана на жирорачуне радних организација у укупном износу од 1.551.501,50 динара, 55 рјешења о одређивању принудне наплате казни за непријављивање госте у теку туристичке сезоне у укупном износу од 208.300,00 динара, 22 замолнице за наплату пореза другим општинама за лица која су настала ван Буџе у укупном износу од 95.246,95 динара. Радом на терену наплаћено 2.383.214,25 динара. Служба је донијела рјешење о отписивању дугова за 29 обveznika због старелости. Укупан износ ових ненаплативих потраживања је 122.327,60 динара.

Контролом на терену утврђено је да су 34 лица из других општина обављали разне услужне дјелатности на територији наше општине и наплаћено је пореза на промет у паушалном износу 654.000,00 динара.

У теку прошлогодишње туристичке сезоне контролирана је наплате пореза на промет производа и услуга, и том приликом је наплаћено од различних лица основног пореза 530.429,85, републички 765.871,85, и општијски 657.549,75 динара. Извршен је преглед у коцкарници и казину у Светом Стевану и „Маестралу“, као и контролисано ангажовање самосталних занатлија и грађевина из Сребренице.

У вези с правилним опрезивањем проблем је представљао непријављивање гостију као и њихово пријатељство „као пријатељи“ као би домаћинства избегла плаќања накнаде за смјештај — само би наплатили боравишну и купалишну таксу. Да би се то онемогућило Управа друштвених прихода организовала је у теку сезоне туристичку инспекцију која је до краја августа извршила 2.400 прегледа и поднijели 174 захтјева за покретање прекрајног поступка.

С. Г.

ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА, УМЈЕТНОСТ ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА, УМЈЕТНОСТ ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА, УМЈЕТНОСТ

Мала школска хроника

Одличан математичар

На РЕПУБЛИЧКОМ ТАКМИЧЕЊУ младих математичара, које је одржано у Тивту, Марија МИТРОВИЋ, ученица VII разреда, заузела је друго место и тиме стекла право учешћа на савезном такмичењу које ће се одржати у Кумровцу.

У току досадашњег школовања њена ћачка књижнице испуњена је само одличним одјенама. Све наставне предмете веома лијепо ради, мада од свих највише воли математику. За тај предмет има много дара и талента. Математика, како каже Марија, испуњава њено слободно вријеме. За велику љубав према математици захватана је првој учитељици Драпици МИТРОВИЋ и садашњем наставнику математике Гојку ЈОВИЧИЋУ.

Марија је активна и у слободним активностима, а највише воли кошарку, рукојет и пливање. Хоби јој је сакупљање значки, па ње на колекција прелази преко пет стотина примјерака.

Школи „Стјепан Митров Љубиша“. Припремљен је пригодан културно-умјетнички програм у коме су наступили чланови драмске, рецитаторске, хорске и музичке секције. Организована су, такође, многа спортска такмичења.

*

На РЕПУБЛИЧКОМ СУСПРЕТУ младих рецитатора Црне Горе, које је одржано у Пљевљима, специјалну награду добила је Милица Паповић ученица VI разреда.

*

На КРАЈУ ОСМОРАЗРЕДНОГ ШКОЛОВАЊА организован је једнодневни излет са ученицима осмог разреда до Дубровника. Они су у том граду разгледали историјске и културне знаменитости.

И ученици VI разреда по сјетили су Дубровник, а ученици III и VII разреда Ловћен.

*

У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ „СТЈЕПАН МИТРОВ ЉУБИША“ успјешно се користи дјечја штампа. Ученици при мају преко хиљаду разних дјечјих лискова и новина: „Титов пионир“, „Тик-так“, „Мале новине“, „Дјечје новине“, „Зека“, „Млади математичар“. У свим овим листовима ученици су сарађivali literarnim i likovnim radovima, a ta sarađiva bila je načplodnija u listu „Titov piionir“.

ДАН МЛАДОСТИ свечано је обиљежен у основној

У МАЈУ

У мају, у мају
радосни су људи,
у мају, у мају
цио град се буди.

У мају, у мају,
руса поносно расте.
у мају, у мају,
радосно лете ласте.

У мају, у мају
ћаци дижу руке,
за боље оцјене,
за љето без муке.

Предраг РАДЕТИЋ

Ових дана срели смо нашејег суграђанина Бима Маљевића и, уз његово помоћ, присетили се времена кад је овај познати интерпретатор забавних мелодија одушевљавао публику широм наше земље, односно нешто око четири године, и широм Европе. По обичају, ведар и насијан, уз то пун духа, козер који умије и има шта да прича, Бимо је опет (до душе у мислима) био онај стари, нама добро познати пјевач који је много пута дистао публику на ноге и чије су шлагере пјевуши младићи на плажама и улицама. За њега се слободно може рећи да је живио с пјесмом и да за све оне лијепе тренутке које је у животу имао може да каже: пјесми хвали!

Прије него што је почeo друговање с микрофоном Бимо је најpriје сањао, затим био фудбалер „Ловћена“ а онда других тимова — „Динама“ из Загреба и „Првенице звезде“ из Београда. Та ман-каф је добио диплому електротехничара, изненада његова животна стаза окреће у другом правцу. Човјек

који је, такорећи, живио за друштво и увијек га пјесмом забављао, постаје професионални пјевач. Све је касније ишио филмском бразином.

Долази понуда и Бимо по стаје члан познатог оркестра „Монтенегро“ са Светозарем — Пурком Алексићем на чelu, који су још сачињавали: Тома Босиљко, Боро Прелевић и Вили Китл. С величјим успјехом „Монтенегро“ гостује по Европи око четири године, а Бимо је у њему један од првих гласова.

Кад се завршила европска турнеја „Монтенегра“, Бимо успјешно наступа у „Кафе-Теразијама“, онда најпознатијем локалу у Београду, у којем смо тада, такође, сретали најпознатија имена наше забавне музике — Наду Кнежевић, Виду Ловренчић, Ћимија Станчића, Бату Илића, Драгана Токовића, Нину Робића, Анту Перића и друге.

То је вријеме када је овај талентовани пјевач трајен на све стране. Четири

ИЗЛОЖБЕ

Злато и стакло Будве

Крајем маја, у присуству љубитеља умјетности, предсједник Општинске конферење ССРН Јово Ђурашевић отворио је у Модерној галерији изложбу „Злато и стакло Будве“ која представља скроман допринос сагледавању богатог археолошког материјала који је откривен у античкој некрополи и има изузетно информативан карактер.

Сачињавају је извод из првог каталога који је штампан за ту прилику, а који је написала Наташа Вукотић.

„...О континуитету живота у Будви и њеној непосредној околини, почев од праисторије преко антике и средњег вијека, па све до данашњих дана, свједоче бројни споменици културе.

Према писаним изворима, епиграфским споменицима и легендама, Будва представља један од најстаријих градова на Јадрану...

Омиљена и највише коришћена легенда је о Кадму и Хармонији. Наводно, тебански Херос се сматра оснивачем Будве, а њено име се доводи у везу с воловима (боус) који су били упрегнути у кола, којима су се Кадмо и Хармонија довезли у ову крајеве. Но, без обзира на легенду које се везују за њен постанак, име Будве је аутохтоног поријекла. Становници Будве су Енхелели који су веома рано, већ у IV вијеку прије наше ере дошли у контакт с грчким морепловцима и трговцима. Будва је убрзо добила статус грчког емпоријума (тржишта), а, поред домородачког становништва, у Будви се настањују и Грци.

У II вијеку Будва је дошла под власт Рима. Према писаним изворима, представља је римско утврђење. Римска власт је у Будви пратила романизацијом домаћог становништва, о чеји свједоче епиграфски споменици.

Приликом копања темеља за „Авалу“, откривен је један дио античке некрополе.

Стаклени суд

предмети коришћени су у ко-
зметици, а њихова израда је
на високом умјетничком нивоу.

ЉУБО ПОПОВИЋ УСКОРО У МОДЕРНОЈ ГАЛЕРИЈИ

ЉУБО ПОПОВИЋ, познати југословенски сликар, који већ двадесет година живи и ствара у Паризу, излагаће први пут у нашој земљи. Биће то у нашем граду, у Модерној галерији. Како су нам саопштили у Културном центру, постигнут је договор с познатим умјетником чија ће изложба бити отворена 1. августа. Љуба Поповић ће изложити двадесетак акварела и лавираних цртежа.

ФИЛИП ЈАНКОВИЋ У СВЕТОМ СТЕФАНУ

У ГАЛЕРИЈИ на Светом Стефану отворена је изложба познатог црногорског сликара, добитника Тринаестојуслске награде Филипа Јанковића, који се публици представио са 18 уља насталих у задње десет година.

поред ослалог, и да се забављају уз Бимов микрофон.

На Фестивалу забавне и народне музике у Црној Гори, 1971. године, у конкурсу црногорског певача, Але Штефок, Никола Каровић, Златко Голубовић и други, Бимо је са шлагером „Серенада Котогу“ освајао прво место.

Пјевао је овај сада мало заборављени пјевач и у Загребу, Осијеку, Сарајеву, Бањија Луци, Мостару, Новом Саду... И сам не зна где је све пјевао! Пјева он и сада, без обзира што то више није јављено наступ. Једноставно, друштво га најтјера и изведе на подијум. А Бимо — као у најбољим данима! Слушију га забезекнути колеге из оркестара, који у сезони ангажују наши хотели, честитају му и, истовремено, чуде се зашто директори хотела или друга лица, која обезбеђују љети гостима забаву, не ангажују овог много пута доказаног интерпретатора забавне музике, а који, истакнимо и то, још није стар, нити је исцрpio сав свој забављачки репertoар.

М. П.

ЖИВОТ С ПЈЕСМОМ

Бимо Маљевић

води у хотелима свог града, пјевајући, као и увијек на шест језика, онда најпознатије шлагере, како за сплитску публику, којој се, узгряду буди речено, не може бити шта пјевати, тако и за бројне домаће и стране гости, међу којима је било доста оних са истанчаним слухом.

Бимо се с радошћу прије сада као је пјевао на нашој будванској ривијери. Наступао је у „Авали“, „Интернационалу“, бечићким хотелима и „Маестру“. На ша публика га сигурно највише памти кад је пјевao на тераси „Авале“. Гурала се публика и пунила тераса овог хотела да би чула Бима и његов увијек нови репертоар. А он је, заиста, тада био у форми и стално у „новом издању“. Плесали су заљубљени парови уз његове мелодије, стране или наше, да би му публика на крају дупао аплаудирала. Годинама су поједини домаћи и страни гости долазили у „Авалу“.

Талентовани лиричар Мирко Бањевић

У НАЈРАНИЈА СЈЕЋАЊА Мирка Бањевића незабора вно су се усјекли ту ге, смрти и лелеци. Имао је свега три године кад му је отац пошао у Америку, за хљебом, да би се отуда, пошто је сахрањио брата, који је погинуо у ру докопу, ускоро вратио натраг. Рано му је умрла мајка, а не дugo потом и млађи брат Душан, чију смрт никад није преболио. На почетку поеме „Побор“, коју је посветио том брату, Бањевић пише: „Били смо мали сироти дјечаци (преминуо је уз моја колјена) кад у кући нигде никога нема (Залазили по сљедњи сунца зраци...“). Затим су се ређале тешке и гла дне ратне године.

Са закашњењем је пошао у основну школу на Богетићима. Гимназију је учио у Никшићу и Требињу, а студирао на Филозофском фа-

Мирко Бањевић

култету у Београду. Као студент припадао је напредном омладинском покрету и због тога био прогањан и хапшен. Службовао је кратко вријеме у Госпићу, Београду и Паравину, где га је затекла капитализација бивше југословенске војске. Од 13. јула 1941. године учествује у народноослободилачкој борби и револуцији као борац и руководилац у пролетерским бригадама.

Послије рата живио је и радио на Цетињу, а од 1953. до своје трагичне смрти, у Београду.

Мирко Бањевић почeo је да пише још у гимназији. Прва пјесма објављена му је у „Препорођају“ 1924. године, након чега се јављао у многим листовима и часописима. Поред пјесама, писао је репортаже у новинама и рецензије на књиге у часописима. Јављао се у никшићкој „Слободној мисли“, подгоричкој „Зети“, пожаревачком „Књижевном кругу“, загребачком „Раднику“, београдском „НИНУ“, сарајевском „Животу и раду“, новосадском „Љетопису Матице српске“ и београдском „Српском књижевном гласнику“. За вријеме рата сарађивао је у партизанским листовима „Цепне новине“, „Стахановац“, „Партизанска ријеч“ и „Ријеч слободе“, а послије рата у „Побједи“, „Омладинском покрету“, „Омладини“, „Књижевним новинама“, „Младости“, „Борби“, „Политици“ и у часописима „Стварање“, чији је један од оснивача, „Сусрети“, „Савременик“, „Књижевност“, „Република“, „Живот“.

ИТО ЈЕ СЛАВА
Кост у грменију
хрље по камену
гроб без имени
и што те нема
то је слава
што си изломљен
што си остављен
то је слава
што си незван
што си незнан
што си презван
то је слава
и што си и ниси
понизи — повиси
кућа без шлемена
плоча без помена
и то је слава!

НА МОРУ

Ноћ и дан
крај тебе сам
као шуми на пропланку,
о море бескарко!
Сву ноћ ведру, дугу,
гледам модри бездан
и слушам
како нарасташ потајно
са обалом
у сјени на састанку.

Стигао сам теби
кроз љуте богазе
с висова где небо
руби моје краје
одакле и звијезде
ове ноћи слазе,
на се окупане
и чисте вину
опет
у плавет
у висину,
док уморан путник
крај тебе остаје.

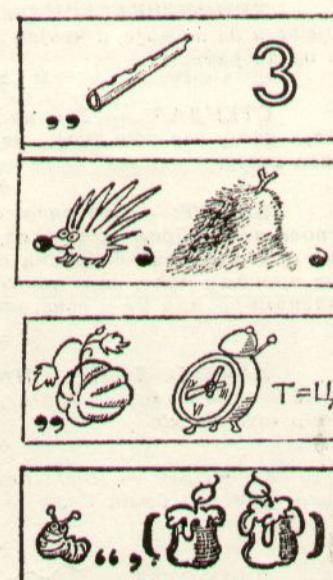
Мир дубоки
притајен ведрином
ћути.
Мирај сам и ја
као и ти, море!
Ал' хладан дах
што ти поври мути,
те трепти,
те се узнемири
као лишће горе,
мена и зјенама
одсјај дрхтав пљусне.
Њедрима шине
талас немирни
скривене врелине —
ријечи нејасне
потеку на усне.

шев споменик“ (1947), „Звјездани воз“ (1951) и „Бездани“ (1956), избор из поезије „Земља на камену“ (1950) збирке пјесама „До искази“ (1964), „Корота криш“ и „Завјет“.

Бањевић је 1962. године добио Тринаестојулску награду СР Црне Горе, а пре вођен је на пољски, чешки, руски, мађарски, словеначки и македонски језик.

Прва Бањевићева збирка пјесама „Побуње ума“ најавила је, како се изразио професор Данило Вушовић, „једног од најдаровитијих писаца млађе генерације у Црној Гори“. Једрим, соковитим ријечима, мада не увијек савсвим читко и јасно, пјесник пружа отпор свему што му се не допада. Иначе, већ на самом почетку, он се предста вио као пјесник чији душевни живот одаје човјека који је много доживио и искусио. У његовој поезији има занадних стихова, односно нема ни једне пјесме за коју би се могло рећи да је недавриво писана и да у њој нема поезије, иако је мало оних које су у цјелини лије пе и комплетно чисте.

Бањевићева лирика означава поетску инкарнацију једног муком стеченог животног искуства, непосредност реаговања на забивања и до гађаје у којима је и сам био потпуно ангажован. Ни по лазишина ни путоказна, та лирика је аутентичан одјек једног нашег историјског грешнога.

ЧЕТИРИ РЕБУСА

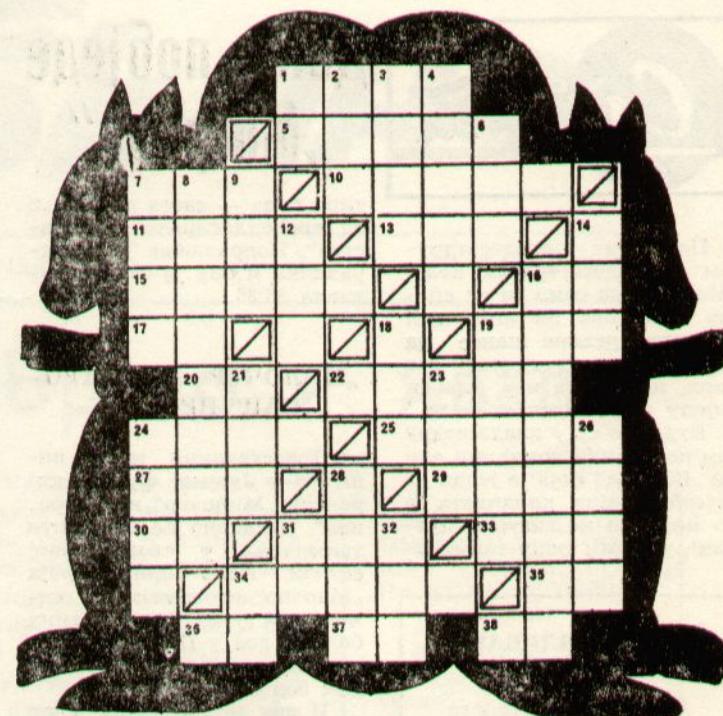
Прву књигу пјесама „Побуње ума“ штампао је у сопственом издању, штампао је збирку пјесама „Шуме“, а 1940. у Параћину „Огњена јутра“. Одмах послије ослобођења објавио је поему „Сутјеска“, која је доживјела четири издања, затим поеме „Њего-

Милици Паповић посебно признање

Поводом Дана младости Културно-просвјетна заједница СР Црне Горе у сарадњи с Међурепубличком заједницом за културно-просвјетну сарадњу, која окупља двадесет и једну општицу ну са тромеће Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе, била је овогодишњи дома-

кин Деветих сусрета реци торатора Црне Горе. Пред пре пуном салом пљевальског Школског центра преставило се 25 учесника из 12 гра дова Црне Горе.

У пионирској конкур енцији специјална награда припадала је Милици Паповић, ученици ОШ „Стефан

Укрштенница

ВОДОРАВНО

1. Упитна ријеч, 5. око нечега, 7. стараја мјера за тежину, 10. они који ору, 11. ноћна птица, 13. грчко слово, 15. позиви, 16. сугласник и самогласник, 20. ријека у СССР, 22. један мјесец (хрв.), 24. пркос, 25. неред, 27. кроволочна звијер, 29. женско име, 30. першун, 31. наше острво, 33. дио зграде, 34. дјело Марина Држића, 35. ауто-ознака Сарајева, 36. два иста самогласника.

УСПРАВНО 1. Упитна ријеч, 2. орган чула вида, 3. покрајина у Енглеској, грофија, 4. рјечни рибари, 6. орган чула вида (мн.), 7. прост број, 8. наша планина, 9. прва жена, 12. ажда

ја, 14. свештено лице, 16. присталица лењинизма, 18. Дуванска индустрија Ниш (скр.), 19. име хероја Садикуа, 21. врста мушких гласа, 23. прост број, 24. становник Ирске, 26. Радмила, 28. слик, 31. домаћа животиња, 32. дио тениске или одбојкашке игре, 34. ријека у Италији.

РЈЕШЕЊЕ

ВОДОРАВНО 1. Која, 5. околи, 7. ока, 10. орачи, 11. сова, 13. кси, 15. апели, 16. ло, 17. ма, 19. реп, 20. Об, 22. липањ, 24. инат, 25. немир, 27. рис, 29. Тита, 30. ак, 31. Вис, 33. зид, 34. Помет, 35. са, 36. оо, 37. ат, 38. гр

НАЈМЛАДИ САРАДНИЦИ

Стихови посвећени Мају

Хуче пролећне воде
ваздух мирише бајно
кишини нам април оде
све је прозирно, сјајно.

Цвјетају бокори ружа,
запосно на све стране
прирова дарове пружа
мајско ће јутро да сване.

Већ прве трешње зрију
и ласта гњијездо прави
славуји коло вију
над липом у дубрави.

Валентин НИКОЛИЋ

Брда су нам зелена,
небо боје плаве,
ливадом тепих
од цвијећа и траве.

Цвркут птица малених,
знак весеља, радости.
Прирова се разбудила,
мај — мјесец младости.

Тодор ПЛАВШИЋ

*
Замириса је
зелени гај,
стигаје је
цвјетни мај.

Са ружама
у њедрима
и веселим,
топлим данима.

Сунце му се
осмјехује,
кроз веселе
косе дјечурије.

Распјева се
до и гај
стигаје је
цвјетни мај.
Александра САВИЋ

ПОТОЧИЋ
Тече поточић мали
и тихо жубори,
лијепа му је пјесма
ко славију у гори.
Светлана ЂУРИШИЋ

Митров Љубиша“, која је прије двије године у овој истој конкуренцији била прва у Републици.

У омладинској конкуренцији из будве се такмичила ученица Средњошколског центра Татјана Илић.

С. П.

Двије побједе „Могрена“

Побједама у двадесетдругом и двадесеттрехем колу, „Могрен“ не само да се спаса испадања из лиге, већ је стекао реалне шансе да заузме једно од мјеста у средини, па можда и у горњем дијелу првостепене табеле.

С. Г.

„МИЛОЧЕР“ И „ПЕТРОВАЦ“ ПРИ ДНУ

Представници наше општине у Јужној фудбалској републици, „Милочер“ и „Петровац“, неславно ће завршити такмичење у овогодишњој сезони. Коло прије краја „Милочер“ се налази на седмом мјесту са 14 освојених бодова, док у Петровчани оствари, предзадњи, са само седам бодова.

И дакле је „Милочер“ сакушио 14 бодова, Петровчани, доскорашњи „републиканци“, сасвим су разочарали. Многи су очекивали да ће овај тим заједно с „Улицњем“ и „Таром“ водити главну битку за повратак у Црногорску лигу. На жалост, „Петровац“ је највеће изненада првенства, наравно у негативном смислу. Играчи овог тима олако прилазе игри и противнику, без загађања, борбености и жара. Колико се индолентно односе према игри најбоље илуструје висок пораз на свом терену од кипе „Улицња“ у претпоследњем колу, када су поражени са 1:8!

У последњем колу првог првенства „Милочер“ се састао са „Орјеном“ у Зеленици, а Петровчани су гостовали у Бијелом.

Г.

ШКОЛА ПЛИВАЊА И ВАТЕРПОЛА

Друштво за спортиве на води „Будва“, Пливачки — ватерполо клуб, организује Школу пливања и ватерпола за све узрасте од 6. јуна 1983. године. Учлањење и трећи низи почину сваког дана од 9 часова.

Сви заинтересовани ученици, који нису регистровани, треба да донесу двије фотографије и оригинални и звод из матичне књиге рођених.

Обавезна је потписка лекара о здравственом стању.

Као што се и очекивало, водила се жестока борба у којој су домаћини од првог судијског звијеждука кренули у отворену борбу за бодове. „Могрен“ је био бољи током цијelog меча и заслужено славио минималну побјedu од 1:0. Гости из Котора нису могли спортски да поднесу пораз, па је било настрада на судију и играче.

Недјељу дана касније „Могрен“ је гостовао у Игалу и потпуно декласирао тим „Бокакомерца“ који је већ „обавезиједио карту“ за јужну фудбалску републику, где наступати идуће сезоне. Иако је практично испао из лиге, „Бокакомерц“ се није унапријед предао Будванима. Напротив, његови играчи су, нарочито у првом пољу, жестоко атаковали на гол Дурковића у жељи да постигну голове. Пописло им је то за руком тек пред крај утакмице, али тада је већ мрежа њиховог голмана Солда била пуна. Думић, Чоковић три пута и Шабан постигли су голове за Будванске.

„Могрен“ послије ових утакмица заузима шесто мјесто на табели с двадесетче-

АНЕГДОТЕ

КОМПЛИМЕНТ

Чувена умјетница француског театра, Сара Бернар, имала је много душа — неке од њених шала постала су готово исто толико познате као и ње не интерпретације тешких улога на сцени.

Једном, кад је примје тила своју пријатељицу, која се није могла сматрати витком, како се на маскенбалу појавила као пастирица, Сара је пожурила да јој изрази своје искрено дивљење:

— Изгледаш — рекла јој је без увијања — као пастирица која је појела све своје овце!

НЕУРЕДНИ ПОЛ ВЕРЛЕН

Пола Верлена, у изгужваном и замазаном одјелу, срете једног дана неки пријатељ. Зачудо, пјесник је на реверу имао два лијепа карапифла. Показујући на цвијеће, он упита пријатеља:

— Шта мислиш, откуда ми ови карапифили?

Пријатељ не стиже да одговори, јер највеће Клод Дебиси који се огласи:

— Сигурно су ту израли!

ЗА ПЕНЗИОНЕРЕ

Удружење пензионера и инвалида рада Будва организује петнаестодневни одмор за своје чланове у одмаралишту на Његушима у времену од 14. јуна до 27. октобра и у Колашину од 14. јуна до 14. јула 1983. године.

Чланови Удружења — пензионери и инвалиди рада II и III категорије могу се сјаратити Удружењу своје мјесне организације, где ће добити формуларе и осталу упутства у вези одласка на годишњи одмор. Након тога, Комисија за одмор и рекреацију ће разматрати њихове захтјеве и обавијестити их о времену коришћења одмора.

ИЗ КАНЦЕЛАРИЈЕ УДРУЖЕЊА

ОБАВЈЕШТЕЊЕ

СЛИЈЕДЕЋИ БРОЈ „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“ ИЗИДИЋЕ 10. ЈУЛА НА ПОВЕКАНОМ БРОВУ СТРАНА.

Редакција

ЗДРАВСТВЕНО ПРОСВЈЕЂИВАЊЕ

Алергија на храну

С појавом раног воћа и поврћа, алергија на храну је честа, нарочито код дјеце, што је условљено особинама органа за варење. Код одјећа и малог дјетета постоји повећана пропустиљост слузокоже органа за варење, тако да у крви доспјевају и немотично разграђене беланчевине из хране које изазивају преосјетљивост организма на све материје — настаје алергија. И зато код дјеце, код које се јавила алергија, поново узимајући хране изазивају копривњачу или друге алергијске промјене на кожи. Код извјесног броја дјеце постоји урођена сплоност ка алергији.

Појави алергије доприносе и разне хемикалије, које се користе у гајењу и заштити воћа и поврћа, затим за исхрану животиња чије се месо користи за исхрану. Ту треба убројати и разне хемикалије које се користе за конзервирање хране.

Познато је да и извјесне животиње намирнице чешће изазивају алергију. Најчешће јаја, затим риба, али и свињско месо, печурке, јагњетина, кокошије месо. Од свијетлесног меса говедина и јунети на су најређи узрок алергије. Од воћа су на првом месту јагоде, затим бадем, орах, брескве, кајсије и крушике, док су јабуке врло ријетко узрок алергије.

Од намирница које користе дјеце чест узрок алергије су чоколада, разни кремови, филоване чоколаде, бомбоне, месне прераде, сухомеснати производи, разни мајонези, а од поврћа грачашак, боранија и своја.

Како заштитити дјецу од алергије на храну? Најједnostavniji начин је придржавати се савјета љекара, нарочито у исхрани одјећа, пошто одјеће не може да свари сву храну, а несварени дјелови хране доприносе појави алергије. Важно је не преоптеретити дијете већим количинама хране него што му је потребна и више него што може да свари. Код одјеће и малог дјетета треба избегавати намирнице које често изазивају алергију.

Како поступити код алергије на храну? Једини прави лијек је изоставити храну па коју је дијете алергичан, док антихистамини — таблете, сирупи и кремови (Димидрил, Синопен, Фенергез и др.) — само ублажају тегобе, али не лiječe болест. Зато, ако је дијете алергично на храну, треба настојати да се установи која је то храна, а то некад није тешко, алергија се јавља 12—24 часа пошто дијете узме ту храну. Ако то није могуће помоћи ће љекар, па се треба обратити алергологу.

Из Дома здравља

ВАЖНО ЗА АСМАТИЧАРЕ

Пацијенти Дома здравља у Будви одне давно могу да користе инхалације за такозване неспецифичне плућне болести. Зорка Антониоли рекла нам је да су ове врсте терапија посебно корисне за остматичаре и да је мали број оних који користе ове врсте медицинских услуга необично значајних за санирање дисајних органа. Од ње смо дознали да се ради о савременим апаратима путем којих се за дуже могу отклонити сметње на дисајним органима и да су у Дому здравља створени услови да се терапије пациентима дају свакодневно.

Д. Н.

Кутак за разоноду

КАЗАЛИ СУ...

РАЗЛИКА ИЗМЕЂУ ЧОВЈЕКА И КАМИЛЕ

ХЕМИНГВЕЈ: — Камила може да ради цијеле недјеље и да не пије, а човјек може да пије цијеле недјеље, а да не radi.

*

СТЕНДАЛ: — Зло на свијету не проузрокују они који кажу све што знају, него они који кажу више него што знају.

*

СВИФТ: — Познао сам извјесне људе који су располагали добрым особинама, који су били услужни према другима, али некорисни самим себи; као суначни сат на прочељу куће, који показује вријеме сусједима и пролазницима, али не и сопственику куће.

*

АЛФОНС ДОДЕ: — Итд — ево скраћенице коју употребљавам да бисмо другима показали како знамо више него што знамо.

*

ФОКНЕР: — Људи данас нису ништа лошији него што су некад били. Само је суд њиховим дјелима данас темељни.

*

ЛАФОНТЕН: — Трчање не користи ако за времена не поћемо на пут.

*

ДА СЕ НЕ ИЗЛОЖИ РИЗИКУ

Завадила се два двојица Луја XVI и једак другог позвали на двојоб. Де Лонжери се истисао ружноћом, а писац Монтанди није био много љепши.

Када је двојоб требало да почне, Монтанди

је пажљиво погледао противника и одложио свој мач:

— Господине, заиста не намјеравам да се борим с вама, јер се излажем ризику да вас убијем и да ја постанем најужнији човјек Француске.

ВРАТИО ИЗГУБЉЕНЕ МИЛИОНЕ

О лијепом гесту Ивице Кордића, кондуктера заполненог у каторској „Аутобуси“ још увијек се прича у нашем граду. Он је крајем маја, налазећи се на дужности кондуктера у аутобусу који је саобраћао на релацији Бар — Игало, на поду возила нашао свежање новчаница. Било је 113.613,00 динара. Предас је новац патроли милиције Одјељења унутрашњих послова која се на лазила на терену.

Новац је припадао „Југопетролу“ из Котора, односно бензинској станици у Буљарици. Изгубио га је радник који га је потом преузео у Одјељењу унутрашњих послова у Будви.

Г.